

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання Вченої
ради факультету філології та
масових комунікацій
від 16.12.2020 № 6

**Програма підсумкової атестації
з практики журналістської діяльності
для здобуття вищої освіти ОС «Бакалавр»**

Освітньо-професійна програма «Журналістика»
Спеціальність 061 Журналістика
Факультет філології та масових комунікацій

Програма підсумкової атестації з практики журналістської діяльності для студентів спеціальності 061 – Журналістика, ОПП «Журналістика» денної та заочної форм навчання.

Розробники:

доктор філологічних наук, професор С.В. Безчотнікова

доктор педагогічних наук, професор Т.В. Іванова

к.н. з соц. ком., доцент І.О. Вялкова

Програму підсумкової атестації схвалено на засіданні кафедри соціальних комунікацій

Протокол від «03» грудня 2020 року № 6

©МДУ, 2020 рік
©С.В. Безчотнікова,
Т.В. Іванова,
І. О. Вялкова

ВСТУП

Підсумкова атестація з практики журналістської діяльності спрямована на перевірку рівня знань студентів із фахово орієнтованих дисциплін. Підсумкова атестація включає питання з таких дисциплін: «Видавнича справа та редагування», «Організація роботи конвергентної редакції», «Мультимедіатехнології та мультимедіадизайн», «Вступ до спеціальності», «Телевізійне виробництво», «Радіовиробництво», «Газетно-журнальне виробництво», «Інтернет-журналістика» тощо. Питання екзамену передбачають систематизацію вивченого матеріалу, розуміння базових положень з журналістики, вміння вільно оперувати засвоєною інформацією та готовність її застосування на практиці.

Метою підсумкової атестації є з'ясування рівня фахової підготовленості студентів, її відповідності сучасним вимогам до фахівців зазначеної спеціальності.

ПРОГРАМА

РОЗДІЛ I

Блок питань покликаний виявити практичні вміння студентів. В ньому викладені питання, що стосуються конкретних видів та жанрів журналістики. На початку відповіді студенти мають розкрити теоретичний бік питання, а потім презентувати власний продукт в даному жанрі чи за даним видом з власного портфолію.

Всі питання блоку можна розділити на два напрямки – види та жанри журналістики. Організаційна структура радіостанції. Професії на радіо. Професія програмного редактора на радіо. Особливості роботи редактора. Професії репортера та інтерв'юера на радіо. Коментатор та оглядач. Професія звукорежисера та звукооператора. Ведучий радіопрограм. Особливості роботи. Розвиток форматних радіостанцій в Україні. Класифікації форматів. Комунальне мовлення. Розмовні формати. Музичні формати. Спеціальні музичні формати. Організація мовленнєвого дня. Особливості побудови ранкових, денних, вечірніх відрізків мовлення. Передачі вихідного дня.

Сітка мовлення та її основні елементи. Види програмування радіоефіру. «Програмне колесо» і особливості його форматування. Розробка звукової години. Програмування музики. Соціальні функції ТБ. Особливості його природи. Структура телемовлення в Україні та інших країнах світу. Від регіональних телеканалів до супутникових систем: особливості створення контенту та менеджменту. Телебачення та сучасність. Особливості телесередовища. Види мовлення. Редакційна робота. Журналіст на ТБ. Структура жанрового телебачення. Зміст та форма журналістського твору для аудіовізуальної середовища. Телевізійний сценарій. Візуалізація журналістського твору. Монтаж та сучасні телетехнології.

РОЗДІЛ II

Презентація портфолію.

Питання для підготовки до підсумкової атестації з практики журналістської діяльності

Питання I блоку програми

1. Радіокоментар: особливості жанру, різновиди.
2. Жанрові особливості радіорепортажу.
3. Інтерв'ю як основний діалогічний жанр радіомовлення. Особливості підготовки інтерв'ю в «запису» та в «прямому ефірі».
4. Радіокореспонденція як інформаційний жанр радіомовлення. Призначення та особливості жанру.
5. Радіорецензія: жанрово-типологічні особливості, специфіка використання ілюстративного аудіоматеріалу.
6. Радіонарис в системі радіожанрів, різновиди радіожанрів.
7. Бесіда як діалогічний жанр на радіо. Вимоги до жанру.
8. Радіоогляд: внутрішньожанрова типологія.
9. Радіозамальовка: специфіка використання акустично-виражальних засобів.
10. Інформаційне радіоповідомлення в структурі інформаційної групи радіожанрів.
11. Жанрові різновиди замітки в друкованих виданнях. Презентація портфолію.
12. Форма та зміст журналістського матеріалу в жанрі репортажу. Мовно-стильові особливості репортажу в періодичних виданнях.
13. Документальна і художня основа нарису в пресі.
14. Інтерв'ю як метод та жанр журналістики. Типологія інтерв'ю в періодиці.
15. Місце сатиричних жанрів в структурі групи художньо-публіцистичних (фейлетон, памфлет).
16. Предмет та об'єкт в рецензії. Структурні елементи рецензії в періодичних виданнях.
17. Есе як художньо-публіцистичний жанр.
18. Метод і жанр журналістського розслідування.
19. Внутріжанрова типологія огляду в пресі.
20. Види та основні ознаки жанру кореспонденції в друкованих виданнях.
21. Стаття на сучасному етапі розвитку преси.
22. Мультимедійний репортаж: специфіка створення.
23. Трансформація жанру нарису в Інтернеті.
24. Замальовка: особливості вибору подієвого приводу, вимоги до закадрового тексту.
25. Ток-шоу на телебаченні: структурно-організаційні особливості
26. Телеогляд: актуальність жанру, тематика, образи і способи монтажу.

27. Телекоментар: актуальність жанру, тематика, образи і способи монтажу.
28. Телерепортаж: особливості жанру.
29. Проблемний, подієвий та подорожній нариси у сучасній українській телепубліцистиці.
30. Телеінтерв'ю: особливості жанру.

Питання II блоку програми

Презентація портфоліо.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ І ВМІНЬ СТУДЕНТІВ під час підсумкової атестації з практики журналістської діяльності

Для оцінювання відповіді студента використовується національна шкала та шкала ECTS.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
90 – 100	A	відмінно	Студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та аргументовано розкриває зміст екзаменаційних питань, дає повні відповіді на додаткові питання, виявляє здатність до систематизації отриманих знань та їх практичного застосування.
82-89	B	добре	Студент у повній мірі володіє навчальним матеріалом, глибоко та аргументовано розкриває зміст екзаменаційних питань, проте дає недостатньо повні відповіді на додаткові питання.
74-81	C		Студент достатньо добре володіє навчальним матеріалом, чітко і послідовно розкриває зміст екзаменаційних питань, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації. Допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
64-73	D	задовільно	Студент в цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє достатньої глибини аналізу, не подає обґрунтування своїх відповідей, допускає при цьому окремі неточності та помилки.
60-63	E	задовільно	Студент загалом задовільно володіє основними положеннями теоретичного матеріалу, але не демонструє достатньої глибини аналізу, у відповідях практично відсутнє обґрунтування

			висловлюваних положень, допускаються суттєві неточності та помилки.
0-59	FX	незадовільно	Студент в неповному обсязі володіє навчальним матеріалом, недостатньо, незадовільно розкриває зміст теоретичних питань, допускає суттєві неточності та помилки.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИПУСКНИКА

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціально-комунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов
Загальні компетентності	<p>ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК07. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.</p> <p>ЗК12. Здатність спілкуватися іноземною мовою</p>
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	<p>СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.</p> <p>СК02. Здатність формувати інформаційний контент.</p> <p>СК03. Здатність створювати медіапродукт.</p> <p>СК04. Здатність організувати й контролювати командну професійну діяльність.</p> <p>СК05. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт.</p> <p>СК06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності</p>

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Аврамов Д. Профессиональная этика журналиста. Парадоксы развития, поиски, перспективы / Д.С. Аврамов. – М.: Мысль, 1991. – 253 с.
2. Аналитические жанры газеты: Хрестоматия. – М.: Из-во МГУ, 1989. – 236 с.
3. Богданов Н. Справочник журналиста / Н.Г. Богданов, Б.А.Вяземский. – Л.: Лениздат, 1971. – 688 с.
4. Богомолова Н.Н. Социальная психология печати, радио и телевидения / Н.Н. Богомолова. – М.: Изд-во МГУ, 1991. – 125 с.
5. Бочковський О.І. Українська журналістика на тлі доби (історія, демократичний досвід, нові завдання) / О.І. Бочковський, С. Сірополко. – Мюнхен: Український техніко- господарський інститут, 1993. – 204 с.
6. Прохоров Е.П. Введение в теорию журналистики: учеб. пособие /
7. Е.П. Прохоров. – [изд. 4-е, испр. и доп.] – М.: Рип-холдинг, 2002. – 322 с.
8. Владимиров В. Вступ до спеціальності «Журналістика»: навч. посібник / В.М.Владимиров. – К.: МАУП, 2007. – 166 с.
9. Гуревич С. Газета: вчера, сегодня, завтра / С.М. Гуревич. – М.: Аспект Пресс, 2004. – 288с.
10. Гід журналіста: Збірка навчальних матеріалів, складена за французькою методикою вдосконалення працівників ЗМІ / Адаптація та упорядкування – Алла Лазарева. – К., 1999. – 96 с.
11. Даниленко С. Європейська журналістика: система підготовки журналістів у Німеччині / С.І. Даниленко // Вісник Київського Ун-ту. Серія: Журналістика. – К., 1996. – Вип.3. – С.91-99.
12. Збірник праць кафедри української преси: На пошану професора Володимира Здоровеги з нагоди 70-річчя від дня народження. – Львів: ЛНУ ім.І.Франка, 2000. – Вип.3.– 411 с.
13. Здоровега В.Й. Вступ до журналістики: Конспект лекцій / В.Й. Здоровега. – Львів: Вища школа, 1975. – 111 с.
14. Землянова Л.М. Современная американская коммуникативистика / Л.М. Землянова. – М.: Изд-во МГУ, 1995. – 271 с.
15. Информационные жанры газетной публицистики: Хрестоматия. – М.: Изд-во МГУ, 1986. –295 с.
16. Иванов В. Журналістська етика: Підручник / В.Ф. Иванов, В.Є. Сердюк. – [2-ге вид., випр.] – К.: Вища школа, 2007. – 231 с.
17. Иванов В. Комп'ютерні технології в ЗМІ: сучасне та майбутнє [навчальний посібник] / В.Ф. Иванов, О.К. Мелешенко. – К.: «Київський університет», 1997. – 172 с.
18. Иванов В. Техніка оформлення газети / В.Ф. Иванов. – К.: «Знання», 2000. – 224 с.
19. Інформаційна сфера як духовне явище / За ред. проф. А.З. Москаленка. – К.: Центр вільної преси, 1999. – 122 с.

20. Капелюшний А.О. Стилiстика редагування журналістських текстiв / А.О.Капелюшний. – Львiв, 2003. – 148 с.
21. Качкан В. Жанри публіцистики / В.А.Качкан. – К.: НМК ВО, 1988. – 120 с.
22. Ким М. Жанры современной журналистики / М.Н. Ким. – СПб: Изд-во Михайлова В.А., 2004. – 336 с.

Додаткова:

1. Вайшенберг З. Журналістика та медіа : Довідник / Зігфрід Вайшенберг, Ганс Й. Кляйнштойбер, Бернгард Пьорксен / Перекл. з нім. П. Демешко та К. Макеев; за загал. ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. – К. : Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2011. – 529 с.
2. Іващук А. А. Варіативність та взаємоперехід інформаційних жанрів у сучасній українській пресі / автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук із соціальних комунікацій : спец. 27.00.04. – теорія та історія журналістики / А. А. Іващук. – К., 2009. – 17 с.
3. Михайлин І. Л. Основи журналістики : Підручник / І. Л. Михайлин. – Вид. 3-є доп. і поліпш. - К. : ЦУЛ, 2002. – 284 с.
4. Москаленко А. Теорія журналістики : навч. посібник / А. Москаленко. – К. : ЕксОб, 2003. – 236 с.
5. Основы творческой деятельности журналиста: Учебник для студ. вузов по спец. «Журналистика» / [ред.-сост. С. Г. Корконосенко]. – СПб. : Знание, СПБИНВЭСЭП, 2000. – 272 с.
6. Пельт В. Д. Дифференциация жанров газетной публицистики : уч.-метод. пособ. / В. Д. Пельт. – М. : Изд-во МГУ, 1984. – 47 с.
7. Словник журналіста : Терміни, мас-медіа, постаті / [заг. ред. Ю. М. Бідзілі]. – Ужгород : ВАТ «Видавництво «Закарпаття», 2007. – 224 с.
8. 18. Теория и практика советской периодической печати: учеб. пособ. для вузов / [под. ред. В. Д. Пельта]. – М. : Высшая кшкола, 1980. – 376 с.
9. Тертычный А. А. Жанры периодической печати: Учебное пособие / А. А. Тертычный. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Аспект Пресс, 2002. – 320 с.
10. Черникова Е. В. Основы творческой деятельности журналиста: Учебное пособие / Е. В. Черникова. – М. : Гардарики, 2005. – 287 с.
11. Публіцистика. Масова комунікація : Медіа-енциклопедія / [за загал. ред. В. Ф. Іванова]. – К. : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007. – 780 с.
12. Романюк М. Українське пресознавство на порозі ХХІ століття / М. Романюк. – Львiв, 2000. – 110 с.
13. Кройчик Л. Е. Система журналистских жанров / Л. Е. Кройчик. [Електронний ресурс] – Режим доступа : http://evartist.narod.ru/text5/64.htm#%D0%B7_01
14. Шибаева Л. Жанры в теории и практике журналистики / Л. Шибаева. [Електронний ресурс] – Режим доступа : http://www.library.cjes.ru/online/?a=con&b_id=458
15. Василенко М. К. Динаміка розвитку інформаційних та

аналітичних жанрів в українській пресі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра філол. наук : спец. 10.01.08 «Журналістика» / М. К. Василенко. – К., 2007. – 36 с.

16. Ворошилов В. В. Журналістика. - Учебник. 2-е издание / В. В. Ворошилов. – СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2000. - 336 с.

17. Ворошилов В. В. Журналістика. Курс лекцій / В. В. Ворошилов. – СПб. : Изд-во Михайлова В. А., 2004. - 128 с.

18. Гетьманець М. Ф., Михайлин І. Л. Сучасний словник літератури і журналістики / М. Ф. Гетьманець, І. Л. Михайлин. - Х. : Прапор, 2009. - 384 с.

19. Голік О. В. Взаємкореляція та взаємозбагачення жанрів: новітні тенденції розвитку журналістської творчості : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук із соціальних комунікацій : спец. 27.00.04. – теорія та історія журналістики / О. В. Голік. – К., 2009. – 17 с.

20. Гуревич С. М. Газета: Вчора, сьогодні, завтра: Учебное пособие для вузов / С. М. Гуревич. – М. : Аспект Пресс, 2004. – 288 с.

21. Здоровега В. Й. та ін. Теорія і практика радянської журналістики (Основи майстерності. Проблеми жанрів) // [В. Й. Здоровега, О. А. Сербенська, Д. С. Григораш та ін.; відп. ред. В. Й. Здоровега]. – Львів : Вид-во при Львів. ун-ті, 1989. – 328 с.